

Til DOFs repræsentantskabsmøde d. 28. – 29. april 2012

Beretning for Fugleværnsfonden 2011

2011 var året, hvor FVF fik sine første ørneunger på vingerne! Det var reservatet Saksfjed/Hyllekrog på Lollands sydspids, der lagde træ og rede til ørneparret, som allerede i 2010 byggede rede og gjorde yngleforsøg, men uden held. Reden faldt sidenhen ned, men parret byggede en ny på samme sted i 2011, og denne gang kom der altså yngel i reden, og hele to ørneunger kom godt af sted fra reden.

Ud over den glædelige ørnebegivenhed er der sket mange andre og gode ændringer i det 163 hektar store reservat ved Saksfjed/Hyllekrog. I Saksfjed Inddæmning er vandstanden efter grundige forundersøgelser blevet hævet på engarealerne bag det høje dige ud mod Østersøen. Princippet bag hævingen af vandstanden er at holde vinternedbøren tilbage på engarealerne i længere tid, end tilfældet var tidligere. Der blev derfor etableret nogle stigbord, og en række dræn blev stoppet til. Desuden blev udgravet et mindre, lavvandet vandhul. Projektet var færdigt i december 2011, og i FVF venter vi med spænding på den kommende ynglesæson, hvor vi håber, at vandstandshævingen vil tiltrække flere ynglende vadefugle og ænder såsom vibe, rødben, skeand og gravand. Også rastende fugle vil have bedre fourageringsvilkår på deres træk sydpå om efteråret.

Afgræsningen på Hyllekrog er blevet ændret, idet der ved roden af Hyllekrog tangen er opført et særligt hegn, som skal holde køerne ude på Hyllekrog og samtidig forhindre ræve i at vandre ud på odden. De 25 angus kreaturer med kalve kan således fremover færdes frit på hele tangen. Formålet er at få kvæget til også at græsse i klitterne, hvor den invasive plante rynket rose er under kraftig spredning.

FVF fik i 2011 imødekommet vores ansøgning om EUs Life+ midler til genopretning af Sølsted Mose i Sønderjylland. Projektet blev startet den 1. september og har et samlet budget på 14 mio. kr.. Formålet med projektet er at genskabe en aktiv højmosé i området. Dette skal bl.a. ske gennem en vandstandshæving og en omfattende rydning af de træer, der har invaderet mosefladen. Det første, der skal ske, er imidlertid, at der skal gennemføres en jordfordeling mellem de implicerede lodsejere. Der er nedsat et lodsejerudvalg, og jordfordelingen forventes at være på plads i efteråret 2013. Først derefter kan den egentlige genopretning gå i gang.

Også ved Bøjden Nor på sydvest Fyn er der fuld gang i et genopretningsprojekt finansieret delvist af EU's Life+ midler. Som led i projektet købte Karen Krieger Fonden i august 2011 25 ha. landbrugsjord, som fremover bliver administreret af FVF sammen med det "gamle" 14 ha store reservat ved Bøjden Nor. Jorden skal udlægges som overdrev og eng, men sommerens store nedbørsmængder bevirkede, at disse arbejder først kunne påbegyndes i februar 2012, hvor frosten gik i jorden. Til gengæld var det allerede i november 2011 muligt at etablere to fugleøer, som kan give de ynglende og rastende fugle fred for præderende ræve. Øerne er anlagt ud for de to observationsskjul, så besøgende har mulighed for at få et nært indkig i fuglelivet på de nye øer, som vi forventer, at især vade- og andefuglene i Bøjden Nor vil tage godt imod.

Med den nye erhvervelse ejer og administrerer FVF i alt 886 ha naturområder fordelt på 20 reservater. FVF ejer selv 594 ha og administrerer 292 ha for forskellige fonde.

I Life+ projektet ved Bøjden Nor indgik en studietur for nogle af FVFs bestyrelsesmedlemmer og medarbejdere til RSPB i England, hvor fire reservater blev besøgt. Turen blev afholdt i maj 2011 og gav

nyttig inspiration og viden om, hvordan landbrugsjord bedst omdannes til natur, om formidling, om strategiarbejde og meget andet. En omfattende rapport fra studieturen kan downloades fra FVFs hjemmeside.

FVFs tredje EU-støttede projekt er et formidlingsprojekt ved navn Baltic Flyway, som gennemføres i samarbejde med Naturstyrelsen Storstrøm, Vordingborg Kommune og tre tyske naturbeskyttelsesorganisationer. Som led i projektet blev gennemført et vellykket seminar i Vattenriket for danske og tyske partnere, og seminaret gav god inspiration til formidling af bl.a. trækfugle. Der har været stor opbakning fra de lokale arbejdsgrupper og et flot fremmøde ved de arrangementer, der er afholdt på bl.a. Nyord og ved Saksfjed/Hyllekrog i regi af Baltic Flyway.

I april blev nogle nye publikumsfaciliteter ved Stubbe Sø på Djursland indviet. Reservatet er en del af Nationalpark Mols Bjerge, og fremover vil publikum kunne glæde sig over skiltning fra P-pladsen ved Gravlev gennem blandskov og overdrev til fuglereservatet. En flot folder og et informativt planchehalvtag, samt afmærkede trampestier og bænke til et hvil i skoven eller ved søen hører også med til nyhederne.

Der blev i 2011 udarbejdet en plejeplan for Søgård Mose, som er et 16,5 ha stort FVF-reservat beliggende syd for Åbenrå. Reservatet er en højmose og i plejeplanen beskrives forskellige tiltag, som kan bevare højmosens særegne, men artsfattige natur. Det drejer sig om rydning af træer, etablering af afgræsning og muligvis en vandstandshævning. Formidlingsmæssigt sigter plejeplanens forslag især mod at udbygge det eksisterende net af stier.

FVFs bestyrelse har besluttet, at overvågningen i reservaterne skal styrkes, og der blev derfor afholdt et overvågningsseminar på Trente Mølle i marts 2011. Seminarets tema var, hvordan et nyt overvågningsprogram skulle implementeres således, at optællingerne blev mere strukturerede og ensartede for alle FVFs reservater. De deltagende fugletællere viste stor interesse og et fint engagement, og optællingerne blev efterfølgende gennemført efter de nye retningslinjer i de enkelte reservater.

FVFs naturvejleder har i 2011 afholdt 30 ture og arrangementer med i alt 1.132 deltagere i FVFs reservater. Der ud over er der afholdt 14 ture for skoleklasser som led i projektet Adopter et Reservat. Naturvejlederen har desuden i samarbejde med Friluftsrådet været med til at udvikle Det Mobile Naturrum, et nyt koncept, som har til formål at sætte ramme om nogle anderledes naturoplevelser på fondens reservater. Året har været lidt atypisk, fordi FVFs fastansatte naturvejleder var på forældreorlov i perioden 1. april – 6. november, hvor en vikar tog over.

DOF København/DOF Travel har i 2011 doneret 1 mio.kr. til FVF. Beløbet er øremærket til opkøb af naturområder i Danmark, sammen med andre midler i FVF. Pengene stammer fra DOF Travels garantipulje og er indsamlet over en længere årrække som en del af overskuddet på DOF Travels fuglerejser. Hidtil har pengene stået bundet som en intern rejsegarantipulje, men DOF har ændret reglerne for, hvor mange penge DOF Travel skal kunne stille som garanti, når der sendes en fuglerejse af sted. Derfor kan pengene nu anvendes på anden vis. Beløbet optræder i FVFs regnskab som en henlæggelse under egenkapitalen indtil et passende køb kan realiseres.

Marts 2012

Martin Iversen og Elise Frydensberg